

Asia: VN/29126/2024

Luonnos hallituksen esitykseksi laiksi ympäristönsuojelulain muuttamisesta sekä siihen liittyviksi valtioneuvoston asetuksiksi (teollisuuspäästädirektiivi)

Lausunnonantajan lausunto

Yhteenveto kommentteistanne hallituksen esitysluonnoksesta ja asetusluonnoksista lausuntokoosteen laatimista varten

Suomen Siipikarjaliitto ry katsoo, että teollisuuspäästädirektiivin (IED 2.0) kansallinen toimeenpano tulee toteuttaa EU vähimmäisvaatimusten mukaisesti ilman kansallista lisäsääntelyä. Kansalliset lisävaatimukset heikentäisivät kotimaisen tuotannon kilpailukykyä suhteessa muihin jäsenmaihin ilman vastaavia ympäristöhyötyjä.

Uudistuksen myötä merkittävä osa siipikarjatuotannosta siirtyy direktiivin soveltamisalaan. Siipikarjasektorin keskeisiä huolenaiheita ovat kustannusten nousu, hallinnollisen taakan lisääntyminen sekä sääntelyn mahdollinen ohjaava vaikutus tuotannon keskittymiseen.

Alkutuotannossa kustannusten siirtäminen eteenpäin arvoketjussa on tunnetusti heikkoa ja vaikeaa. Ilman vastaavaa markkinatuottoa kasvavat kustannukset heikentävät tilojen investointikykyä, kannattavuutta ja toiminnan jatkuvuutta. Uudistuksessa monet aiemmin kunnallisen ilmoitusmenettelyn piirissä olleet tilat siirtyvät valtion ympäristöluvan piiriin, ja kustannuspaine kohdistuu suhteellisesti voimakkaimmin pieniin ja keskisuuriin tiloihin.

Kustannusten kasvu ja hallinnollinen taakka kannustavat tuotannon keskittämiseen suurempiin yksiköihin, joissa yksikkökustannus on alhaisempi. Vaikka suuremmat yksiköt voivat tehokkuuden kautta vähentää ympäristövaikutuksia, kehityssuunta ei ole huoltovarmuuden, riskienhallinnan eikä eläintautiriskien näkökulmasta yksiselitteisesti myönteinen. Hajautettu tuotantorakenne parantaa koko elintarvikeketjun iskunkestävyyttä ja alueellista tasapainoa.

Toimeenpanossa tulee huomioida myös viranomaisten rajalliset resurssit ja välttää tarpeetonta hallinnollista työtä. Pelkkä siirtyminen direktiivin soveltamisalaan ei saa automaattisesti edellyttää välitöntä lupamuutoksen hakemista tilanteessa, jossa toiminta ei muutu eikä ympäristöriski kasva. Lupamuutokset tulee ensisijaisesti käsitellä toiminnan olennaisten muutosten tai määräaikaistarkistusten yhteydessä. Lisäksi pelkästä sääntelyaseman muutoksesta aiheutuvien lupa- ja valvontamaksujen tulee siirtymävaiheessa olla maksuttomia tai merkittävästi alennettuja. Uudistus ei saa hidastaa uusien lupien käsittelyä.

Toimintasääntöjen soveltamisessa tulee hyödyntää täysimääräisesti mahdollisuus poiketa vaatimuksista tilanteissa, joissa niiden noudattaminen aiheuttaisi suhteettoman suuret kustannukset saavutettaviin ympäristöhyötyihin nähden. Turhia kustannuksia tulee välttää.

Eläinsuojia koskevassa sääntelyssä on huomioitava myös elintarviketurvallisuus ja eläinten hyvinvointi.

Eläinsuojien valvontatietojen julkaisemisessa tulee ottaa huomioon, että toiminnanharjoittaja on usein yksityishenkilö ja tuotantotilat sijaitsevat hänen asuinpaikkansa yhteydessä. Tietojen julkaiseminen on rajattava välttämättömimpään ja vaikutukset arvioitava huolellisesti etukäteen. Lainsäädännön tulee turvata yksityisyydensuoja, omaisuudensuoja ja elinkeinovapaus.

Kommenttinne ympäristönsuojelulain pykäliin 5–67 § sekä niiden perusteluihin

-

Kommenttinne ympäristönsuojelulain pykäliin 72–82 a § sekä niiden perusteluihin (7 luku Direktiivilaitoksen lupaharkinta)

-

Kommenttinne ympäristönsuojelulain pykäliin 85 a–85 c § sekä niiden perusteluihin (tietopalvelut)

-

Kommenttinne ympäristönsuojelulain pykäliin 110 a–110 e § sekä niiden perusteluihin (direktiivieläinsuojat)

-

Kommenttinne ympäristönsuojelulain pykäliin 123–212 § sekä niiden perusteluihin

-

Kommenttinne ympäristönsuojelulain pykälään 232 b § ja siirtymäsäännöksiin sekä niiden perusteluihin

-

Kommenttinne vaikutusarviointeihin (HE-luonnoksen luku 4.2 Pääasialliset vaikutukset)

-

Muut kommenttinne hallituksen esityksen yleisperusteluihin (luvut 1–12, lukuun ottamatta lukuja 4.2 Pääasialliset vaikutukset ja 7 Säännöskohtaiset perustelut)

-

Kommenttinne ympäristönsuojelusta annettuun valtioneuvoston asetukseen ehdotettuihin muutoksiin

-

Kommenttinne ehdotettuihin muihin asetusmuutoksiin: valtioneuvoston asetus suurten polttolaitosten päästöjen rajoittamisesta, valtioneuvoston asetus jätteen polttamisesta ja valtioneuvoston asetus titaanidioksidia tuottavien laitosten ympäristönsuojeluvaatimuksista

-

Menettely niiden kunnan ilmoitusmenettelyssä olevien eläinsuojien osalta, jotka jatkossa kuuluisivat teollisuuspäästädirektiivin soveltamisalaan: hallituksen esitysluonnoksessa on esitetty, kyseiset eläinsuojat siirtyisivät valtion lupamenettelyn piiriin, jolloin menettely olisi yhdenmukainen kaikille teollisuuspäästädirektiivin soveltamisalassa oleville eläinsuojille. Vaihtoehtoisena ratkaisuna voisi olla kyseisten eläinsuojien jääminen kunnan ilmoitusmenettelyn piiriin tai kaikkien direktiivin soveltamisalaan kuuluvien eläinsuojien siirtäminen valtion ilmoitusmenettelyn piiriin. Mikä olisi teidän kantanne asiaan ja perustelut kannallenne?

-

Lehtilä Veera
Suomen Siipikarjaliitto ry